

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ
ÜLKE BİLGİ NOTLARI

BURKİNA FASO

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

BURKİNA FASO

I- ÜLKE KİMLİK KARTI

RESMİ ADI	BURKİNA FASO
RESMİ DİLİ	FRANSIZCA
PARA BİRİMİ	BATI AFRİKA FİNANSAL TOPLULUĞU FRANGI (XOF)
BAŞKENTİ	VAGADUGU
YÖNETİM BİÇİMİ	FEDERAL CUMHURİYET
YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	274.200
NÜFUS (kişi) (2020)*	20.835.401
GSYİH (milyar \$) (2019)	14.9
GSYİH Büyüme Oranı (2019)	%5.9
KİŞİ BAŞINA GSYİH (\$) (2019)	2.096
ENFLASYON ORANI (TÜFE) (2019)	%1.1
İŞSİZLİK ORANI (%) (2019)	%6.1
OECD ÜLKE RİSK SINIFLANDIRMASI**	7
ORTALAMA DÖVİZ KURU (\$/XOF) (Mart 2020)	578,65

Kaynak: CIA - The World Factbook

*Tahmini

** OECD Ülke Risk Sınıflandırmasına göre ülkeler 0 (en düşük) ile 7 (en yüksek) arasında değerlendirilmektedir.

T.C. VAGADUGU BÜYÜKELÇİLİĞİ

Büyükelçi : Ahmet Asım ARAR
Adres : 01 B.P.603, Ouaga2000, Rue el hadj goama ousmane kienfangué Ouedraogo,
Ouagadougou, Burkina Faso
Telefon : 00 226 25 37 63 18
E-posta : embassy.ugudugu@mfa.gov.tr

BURKİNA FASO ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Büyükelçi : Brahima SERE
Adres : İlkbahar Mahallesi, Galip Erdem Caddesi, 618. Sokak, No:23, Çankaya, Ankara
Telefon : 00 90 490 71 51
E-posta : abfank14@outlook.com

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

ÜLKE BİLGİ NOTLARI**II- GENEL GÖRÜNÜM**

Burkina Faso, 274.200 km² yüzölçümüne sahiptir. Tamamı kara ile çevrili olan ülkenin, doğusunda Nijer, kuzeybatısında Mali, güneyinde ise Fildişi Sahili, Gana, Togo ve Benin bulunmaktadır. Kıyısı olmayan Burkina Faso, Gine Körfezi kıyılarına 500 km'den fazla uzaklıktadır.

Burkina Faso düz bir coğrafyaya ve tropik iklime sahiptir. 4-5 ay (Mayıs ayından Ekim ayına kadar) yağışlı mevsim, diğer 7 ay ise (Kasım ayından Nisan ayına kadar) kurak mevsim yaşanmaktadır. En yüksek sıcaklıklar ülkenin kuzeyinde Mart ve Nisan aylarında 40-45 derece dolaylarında yaşanmaktadır.

Ortalama 10 ila 43 derece arasında hava sıcaklıkları görülmektedir. Ülkenin kuzeyinde step bitki örtüsü güneyinde ise orman bitki örtüsü hakimdir. Ülkede birçok akarsu, göl ve baraj vardır.

Ülkenin belli başlı doğal kaynakları içinde manganez, kireçtaşı, mermer, altın, fosfat, ponza taşı, tuz yer almaktadır.

Burkina Faso'nun batısında en uzun akarsularından biri olan Mouhoun akarsuyu bulunmaktadır. Kompienga, Ziga, Bagré gibi birçok baraj büyük şehirleri beslemektedir.

Fransa'dan bağımsızlığını 1960 yılında ilan etmiş olan Burkina Faso cumhuriyetle yönetilmektedir. Meclis 111 milletvekilinden oluşmakta olup, milletvekili seçimleri 5 yılda bir yapılmaktadır. Ülke 13 yönetim bölümüne ayrılmıştır.

Devlet Başkanlığı görevini 29 Aralık 2015 tarihinden itibaren resmen yürütmekte olan Christian Kaboré, görevi devraldığından beri kurulan hükümetlerde Başbakanlığı üstlenen Paul Thieba'nın 20 Ocak 2019 tarihinde istifası üzerine, yeni Başbakan olarak Christophe Marie Dabire'yi atamış ve 24 Ocak 2019'da yeni hükümet kurulmuştur.

Ülkenin son dönem siyasi gündemi, son üç yıldır artarak devam eden terör olayları ve terör kaynaklı ölümler ile kötüleşen ekonomik koşullar tarafından şekillenmektedir.

III- EKONOMİK DURUM

2019 yılında 14,9 milyar ABD Doları GSYİH ve 2.096 ABD Doları kişi başına düşen gelir ile dünyanın en fakir ülkeleri arasında yer alan Burkina Faso (BF), BM Kalkınma Programı (UNDP) tarafından yayımlanan 2019 yılı Dünya İnsani Gelişme Raporu'nda 189 ülke arasında 182. sırada bulunmaktadır.

Her ne kadar hizmet sektörü GSYİH'nin yarısını oluştursa da, BF'da istihdamın yaklaşık olarak dörtte üçünü tarım sektörü sağlamaktadır. Bu durum da, tarımın BF ekonomisinde önemli bir rol oynamasına neden olmaktadır. Ülkeye gelir sağlayan iki önemli ürün bulunmaktadır. Bu ürünler, ülkenin toplam ihracatının yaklaşık %80'ini teşkil eden pamuk ve altındır. Bu nedenle, söz konusu

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

iki ürünün uluslararası piyasadaki fiyatlarında meydana gelen dalgalanmalar ülke ekonomisini doğrudan etkilemektedir.

2019 yılında BF'nun toplam ithalatı 3.31 milyar ABD Doları, ihracatı ise 3.14 milyar ABD Doları düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracatın yaklaşık 2 milyar ABD Dolarlık kısmını altın ve pamuk oluşturmaktadır.

BF'nin ihracatındaki ilk beş ülke İsviçre, Hindistan, Singapur, Fildişi Sahili ve Fransa, ithalatındaki ilk beş ülke ise Çin, Fildişi Sahili, Fransa, ABD ve Rusya Federasyonu'dur.

Ülkenin önemli altın madenlerinin işletmesi yabancı şirketlerin elinde olup, bu şirketlerle yapılan özel anlaşmalar gereği ülkenin geliri düşük miktarlardaki vergilerle sınırlı kalmaktadır. Pamuk üretimi ve ihracatı da devletin imtiyazlı statü tanıdığı dört beş firma tarafından yapılmaktadır. Özel anlaşmalar nedeniyle diğer firmaların BF'dan ham pamuk ithali yapması zordur. Ancak, ülkede pamuk işleme veya tekstil tesisi kurulması durumunda bu güçlüğün aşılması mümkündür.

Ülkenin altın ve pamuk haricinde öne çıkan diğer ihraç ürünleri işlenmemiş çinko, kabuklu ve kabuksuz kaju cevizi, susam tohumu, mısır, bitkisel yağlar, kuru baklagiller, sığır, manganez cevheri ve konsantreleridir. İthal ettiği başlıca ürünler ise, petrol yağları, motorlu araçlar, elektrikli ve elektronik eşyalar, tıbbi ilaçlar, pirinç, çimento, palm yağı ve demir-çelik ürünleridir.

Ülkede son dönemde meydana gelen siyasi çalkantılar ve istikrarsızlık ülke ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Ekim 2014'te patlak veren halk ayaklanmasının ardından ülke yaklaşık bir yıl boyunca geçici bir yönetim tarafından yönetilmiş, bu yönetim de Eylül 2015'te başarısız bir askeri darbe girişimiyle karşı karşıya kalmıştır. Geçiş döneminde zaten oldukça durgunlaşan ekonomik hayatı tamamen felce uğratan söz konusu darbe girişimi önemli miktarda maddi kayba neden olmuştur.

Her ne kadar kısa ömürlü de olsa, darbe süresince hava ve kara ulaşımı durmuş, gıda, akaryakıt ve ilaç gibi kritik önemi haiz ürünlere erişim neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Ayrıca, şehirlerin altyapıları ile çeşitli kamu malları zarar görmüş ve inşası devam etmekte olan kamu projeleri aksamıştır. Ulaşımın sekteye uğraması nedeniyle, ülkenin elektrik ihtiyacının büyük bölümünü karşılayan ithal yakıtı bağımlı termik santrallerinin çalışır durumda tutulması dahi güçlükle sağlanmıştır. Ülke çapında neredeyse tamamen harekete geçen Ordu birlikleri nedeniyle de kamu giderlerinde artış yaşanmıştır.

15 Ocak 2016 ve 15 Ağustos 2017 tarihlerinde meydana terör saldırıları yabancı yatırımcının gözünü korkutmuş, kısa ve orta vadede ülkeye yabancı yatırım gelmesini zorlaştırmıştır. Bu olumsuz yatırım iklimi, 2018 yılında ülkenin kuzeyinde devam eden terör olayları ve yabancıların hedef alındığı saldırılarla daha da kötüleşmiştir. Terörle mücadele nedeniyle ilave yükler üstlenmek zorunda kalan kamu bütçesi de, daha fazla iç borçlanmaya yönelerek darboğazdan kurtarılmaya çalışılmaktadır.

Ülkedeki resmi işsizlik rakamı %6 civarındadır. İşsizlerin önemli bir bölümünü büyük şehirlerde yaşayan gençler oluşturmaktadır. Gençlerin istihdam edilmesi Kaboré yönetiminin öncelikli gündem maddeleri arasında yer almaktadır. Önümüzdeki dönemde dinamik bir özel sektörün oluşturulması, ülkenin rekabet gücünün artırılması ve altyapı ile enerji projelerinin tamamlanması yeni Hükümetin önündeki önemli sınamalar olarak öne çıkmaktadır.

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

BF'nun ekonomik kalkınmasını kurumsallaştırma çabaları kapsamında Hükümet, 2016-2020 yıllarını kapsayan Ulusal Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Planını (PNDES) ilan etmiştir. Plan; siyasi, idari, ekonomik, yerel ve çevresel yönetim etkinliğinin artırılması, yılda %7,7 büyüme ve en az 50.000 nitelikli istihdamı sağlayacak çağdaş bir ekonomiye ulaşılması, yoksulluk oranının 2020'de %35'in altına inmesi, yıllık nüfus büyüme oranının 2020'de %2,7'den az olması, beşeri sermaye seviyesinin yükselmesi ve üretim ile tüketim alışkanlıklarının sürdürülebilir kalkınmayı mümkün kılacak şekilde değiştirilmesini hedeflemektedir.

IV- DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER**• Dış Ticaret Politikası**

Burkina Faso ve Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği'nin (WAEMU) ve CFA Bölgesi'nin (Afrika Finans Topluluğu Frankı) üyeleri gümrük vergileri konusunda bir anlaşmaya varmış ve ortak gümrük tarifeleri (CET) tesis edilmiştir.

• Tarifeler ve Diğer Vergiler

Burkina Faso diğer WAEMU ve CFA Bölgesi ülkeleri ile birlikte ortak gümrük tarifelerini (CET) uygulamaktadır. Bir diğer deyişle, CET, WAEMU üyesi ülkelere ithal edilecek ürünlere uygulanan standart bir tarife sistemidir.

CET kapsamında uygulanan vergi ve tarifeler içinde gümrük vergisi (ürüne göre %0 ile %20 arasındadır), birlik payı (%1), istatistik vergisi (%1), ithalat dolaşım vergisi (%10) ve koruma vergisi (%10-20) yer almaktadır. Ülkede uygulanan KDV oranı %18'dir.

CET kapsamındaki gümrük tarifeleri mal grubu bazlı dördü bir sınıflamaya dayalıdır:

- **%0 gümrük vergisi:** İlaçlar ve kitaplar
- **%5 gümrük vergisi:** Zaruri mallar, temel hammaddeler, sermaye malları ve bazı özel girdiler (yerli sanayi tarafından kullanılan mamuller ve yarı mamuller)
- **%10 gümrük vergisi:** Girdiler ve ara mallar
- **%20 gümrük vergisi:** Nihai tüketim malları, WAEMU Bölgesi dışından ithal edilen ürünler

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

V- TÜRKİYE - BURKİNA FASO TİCARİ İLİŞKİLERİ

Türkiye ile Burkina Faso arasında yıllar itibariyle ticaret verilerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Yıl	İhracat (\$ / Bin)	İthalat (\$ / Bin)	Hacim (\$ / Bin)	Denge (\$ / Bin)
2016	24.680	44.744	69.424	-20.064
2017	27.260	63.613	90.873	-36.353
2018	52.756	8.658	61.414	44.098
2019	31.445	20.845	52.290	10.600
2020 / Ocak	4.229	255	4.484	3.974

Kaynak : TÜİK

VI- MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ ALANINDAKİ İLİŞKİLERİMİZ

Türk müteahhitlik firmaları tarafından Burkina Faso'da bugüne kadar NORO İnşaat Tic. San. LTD. ŞTİ. tarafından 399.751,00 ABD Doları tutarında araç bakım tesisi projesi gerçekleştirilmiştir.

VII- PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- Burkina Faso'ya seyahat edecek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları vizeye tabidir.
- Ülkeye giriş için sarıhumma aşısı yaptırılması zorunludur. Bu çerçevede, Burkina Faso'ya seyahat edecek vatandaşlarımızın seyahatlerinden en az 10 gün evvel sarıhumma aşısı yaptırmaları ve aşı kartlarını beraberlerinde getirmeleri gerekmektedir.
- Fransızca resmi dildir. Ülkede İngilizce fazla yaygın değildir. Bu nedenle Fransızca bilmek veya Fransızca bilen bir tercümanla çalışmak yararlı olacaktır.